

Matanitu o Viti

YABAKI

VAKAILAVO

2026-2027

IVOLAVOLADUSIDUSI

NI LEWENIVANUA

ENA ITUVATUVA

VAKAILAVO NI

MATANITU

Tabacakacaka ni
Veika Vakailavo

*"Na iTuvatuva ni iLavo, Vakatulawataki Vakavinaka me Baleta na
Veisiga ni Mataka"*

A cava na iTuvatuva Vakailavo ni Matanitu?

Na iTuvatuva Vakailavo ni Matanitu e dua na tuvatuva e vakamacalataki kina na ilavo e namaki me rawati kei na ilavo e namaki me vakayagataki ena dua na yabaki vakailavo ka dusimaka na veika vakailavo ni Matanitu, oka kina na vei qaravi e vakabibitaki kei na veitatadra ni kena vakailavotaki ena yabaki vakailavo qo.

Na inaki ni Voladusidusi ni Lewenivanua

Na iVoladusidusi ni Lewenivanua ena iTuvatuva Vakailavo ni Matanitu e vakamacalataki kina vakalekaleka na iwalewale ni vakarautaki ituvatuva vakailavo, na rai vakailavo mai vanuatani, na veika bibi me baleta na ilavo e curu mai, ilavo e vakayagataki, kei na ituvatuva vakailavo ni Matanitu.

Vakarautaki ni iTuvatuva Vakailavo kei na iVakarau ni kena Vakadonui

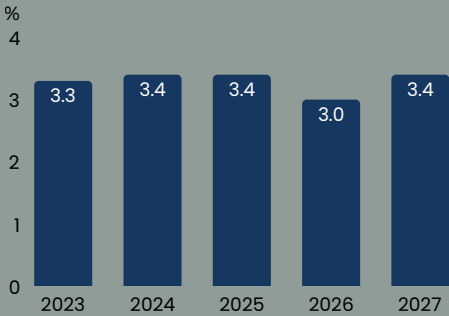
Rai Vakailavo

Ena wase qo e vakamacalataki kina na ituvaki kei na rai vakailavo e vuravura raraba kei na bula vakailavo e Viti.

Bula Vakailavo e Vuravura

E namaki me na tubu na bula vakailavo e vuravura raraba ena 3.0% ena yabaki 2026 ka 3.4% ena yabaki 2027.

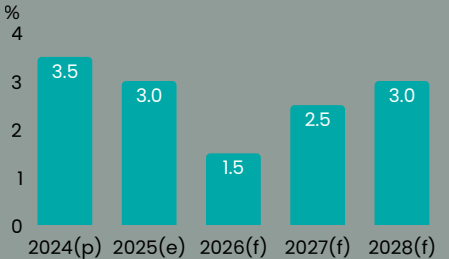

iVurevure: International Monetary Fund

Bula Vakailavo e Viti

E namaki me tubu na bula vakailavo ena noda vanua ena 1.5% ena yabaki 2026 ka 2.5% ena yabaki 2027.

iVurevure: Tabacakacaa ni Wili Lewe ni Vanua & Komiti ni Lavo Raraba

Ririko levu kei na Bolebole

Veiveisau na isau ni iyaya

Malumu sobu ni veivoli kei ira ena veimatanitu

Veileti vakapolitiki kei na veivaluvaltu ena veiyasai vuravura

Lailai ni Tamata Cakacaka era Kenadau

Berabera ni kena vakavotukana na veiqaravi ni veivakatorocaketaki

Draki Veisau kei na Leqa tubukoso

1,003,283

iWiliwili ni Saravanua era gole mai

\$2.9 na bilioni

ilavo Rawati mai na Saravanua

Rai ni

iVakatakilakila

Bibi ni Bula

Vakailavo – 2026

\$1.5 na Bilioni

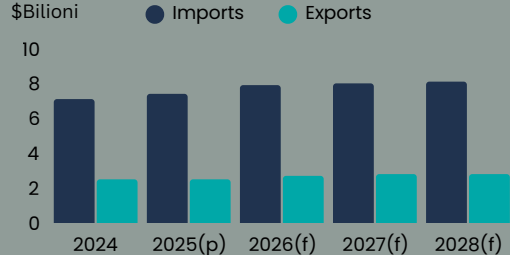
iWiliwili ni ilavo era vakau mai Vanuatani

4.1%

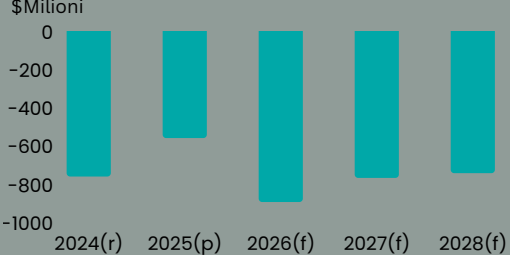
iVakatatauva Vakayabaki ni Tubu ni Sau ni bula

Veivoli e Vanuatani

iVurevure: Tabacakacaa ni Wili Lewe ni Vanua & Komiti ni Lavo Raraba

Levu ni Sausaumi kei na Veivoli

iVurevure: Tabacakacaa ni Wili Lewe ni Vanua & Komiti ni Lavo Raraba

E namaki ni na tubu na isau ni veika e voli mai vanuatani mai na \$7.4 na bilioni ena yabaki 2025 ki na \$8.1 na bilioni ena yabaki 2028, e namaki tale ga me tubu na isau ni veika e vakau ki vanuatani mai na \$2.5 na bilioni ki na \$2.8 na bilioni.

E namaki ni na tubu na Levu ni Sausaumi kei na Veivoli e Vanuatani mai na \$556.8 na milioni ena yabaki 2025 ki na \$740.2 na milioni ena yabaki 2028.

Bokoci o Viti mai na Matabose kei Vuravura (EU)

YAVU

- **MATATA NI VAKACAVACA**
- **VEISAU NI VAKACAVACA DODONU**
- **YALAYALA NI BEPS**
- **IYALAYALA NI MAAC**
- **NA ILELELE KEI NA SASAGA NI BOKO MAI**

MAJI 2019

NA ILELELE KEI NA SASAGA NI BOKO MAI

- Na Matabose kei Vuravura e sa biuti Viti ena yacadra na sa na sega ni saumi vakacavaca, na yaca ni veimatanitu e sega ni veitokoni ena veikale me baleta na vakacavaca.
- Na vun: e na kauwai me baleta na matata, savasava kei na dodonu ni saumi vakacavaca, ka muri ni ivakatedgedede ni BEPS.

26 MAJI 2024

DIKEVI MAKAWA NI ITUVATUVA

- E sa dikevi oti o Viti ena Preliminary Maturity Assessment (PMA) ena Exchange of Information on Request (EOIR) me laurai kina na ivakarau ni maroroi vinaka ni itukutuku (Information Security Management) ni Tabana ni Kumuni Vakacavaca (FRCS)

24–26 MAJI 2025

VEISIKO MAI VITI NI ILIULU NI GLOBAL FORUM SECRETARIAT

- Veisiko mai Viti ni ILIULU ni Global Forum Secretariat
- Na veisiko ogo e mai veivakararametaki ka vakadeitaka ena yalayala nei Viti ena vuku ni matanitu me baleta na matata kei na taucoko ni itukutuku

SEVITEBA 2025

IVOLA NI TARO ME BALATA NA MAROROI NI ITUKUTUKU MAROROI

- Sa vakauta o Viti na Ivola ni Taro me baleta na Maroroi ni Itukutuku Maroroi ki na Matabose ni (MAAC)

15 JANUERI 2026

SA SAINTAKA KINA KA VAKADEITAKI

- Sa saintaka o Viti na Veidinadinati ni MAAC ena 15 ni Janueri 2026
- Na ikalawa ni veidinadinati lagilagi ogo e sa vakacurumi Viti kina me ika-152 ni matanitu me lewena na veidinadinati, ka sa na vakavinkataka na taucoko ni lawa ni vakacavaca kei na kena rawa ni vakalevutaka o Viti na nona itokani ena veivaseitaki itukutuku me valuti kina na leveli ni ivakacavaca e vanuani.
- E sa tekivu tiko me vakayagataki na MAAC ena imatai ni siga ni Me, 2026

26 ME 2024

LEWE NI OECD/G20 INCLUSIVE FRAMEWORK ON BASE EROSION AND PROFIT SHIFTING (BEPS IF)

- E sa lewe ni OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS IF) o Viti, ka sa vakadeitaki vakamanaitu na nona lewe ni isogoso.
- Ena nona sa ikana 147 ni lewe ni OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS IF), e sa vakadeitaka kina o Viti na nona yalayala me vakayagataki na va na ivakatedgedede e ra me valuta na leveli ni saumi ni vakacavaca kei na walia na veikale dredre ni vakacavaca e vu mai na bula vakailavo ena monalivaliva.
- E tomana tiko ga na nona sasaga o Viti me qarava vakavinkata na veikale e gadrevi.

16 NOVEBA 2023

LEWE NI MATABOSE NI MATATA KEI NA VEISAUTAKI NI ITUKUTUKU NI VAKACAVACA

- Sa mai lewena o Viti na Matabose ni Matata kei na Veisautaki ni Itukutuku ni Vakacavaca, ka tiko o Viti ena ika-169 ni itutu ni lewe ni Matabose.

VEVERUERI – MAJI 2025

DIKEVI VAKARARABA NI ITUVATUVA

- E a vakayacora e Viti na kena dikevi vakararaba ka vakatitobu ena Detailed Maturity Assessment (DMA) ena Exchange of Information on Request (EOIR) me vakadeitaki kina na taqomaki ni itukutuku maroroi kei na ivakarau ni taqomaki ni itukutuku ena FRCS.
- Na veidikevi ogo e tu vakabe e dua na ivakarau me vakadeitaka na maroroi vuni kei na taqomaki ni itukutuku.

OKOSITA 2025

VEISAU NI LAW

- Sa kerea na Tabana ni Vakacavaca kei na Kasitaba (FRCS) na veivase ena lewe ni vakacavaca ena kauwai ni cecore ni lawa ni veivase (international legislation), na maroroi vuni ni itukutuku e tau mai na veivase tari, kei na galala me raica tiko na veitokutuku tale eso e gadrevi.
- Na veisau ogo e vukei Viti ena kena saini taucoko kei na kena vakadeitaki na Veiayalati Raraba ni Veivukei ena Itukutuku ni Vakacavaca (MAAC)

1 TISEBA 2025

SURETI ME SAINTAKA NA YAVU NI VEIVUKE VEIWEKANI (MAAC)

- A sureti na Matanitu o Viti na Matabose me saintaka na Yavu ni Veivuke Veiwekani ena Veika Vakailavo (MAAC)

18 FERVERERI 2026

ULUTAGA NI SASAGA DODONU

- Na ulutaga ni sasaga dodonu ogo e sa namari mai na ilelele kei na Sasaga ni Boko mai o Viti ena 18 Fervereri 2026.

VEISAU NI VAKACAVACA DODONU

2023

- E sa dikleva ka veisautaka na Tabana ni Vakacavaca na Ituvatuva kei na lavo e gadrevi (preferential tax regimes) ka vatatiki mai na Matabose kei vuravura ni so na veikale e rawa ni vakavole leqa.
- E sa bokoka na FRCS ena yabaki 2023 na Global Headquarters Relocation Incentive

2024

- E sa veisautaka na FRCS na ivakatedgedede ni galala mai na saumi vakacavaca ena tabana ni Information and Communication Technology (ICT) me salavata kei na ivakatedgedede ni Matabose kei Vuravura me baleta na vakacavaca dodonu kei na ivakarau ena Base Erosion and Profit Shifting (BEPS).

2025

- Sa bokoka na FRCS na Export Income Deduction Incentive me salavata kei na ivakatedgedede ni Matabose kei Vuravura me baleta na vakacavaca dodonu kei na Base Erosion and Profit Shifting (BEPS)

YALAYALA NI BEPS

- E sa lewe ni OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS IF) o Viti.
- Ena nona sa ikana 147 ni lewe ni OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS IF, e sa vakadeitaka kina o Viti na nona yalayala me vakayagataki na na ivakatedgedede e ra me valuta na leveli ni saumi ni vakacavaca kei na walia na veikale dredre ni vakacavaca e vu mai na bula vakailavo ena monalivaliva.
- E tomana tiko ga na nona sasaga o Viti me qarava vakavinkata na veikale e gadrevi.

NA VELELE KEI NA SASAGA DODONU

Me baleta na matata, dodonu kei na veivewani.

MATATA

VAKACAVACA DODONU

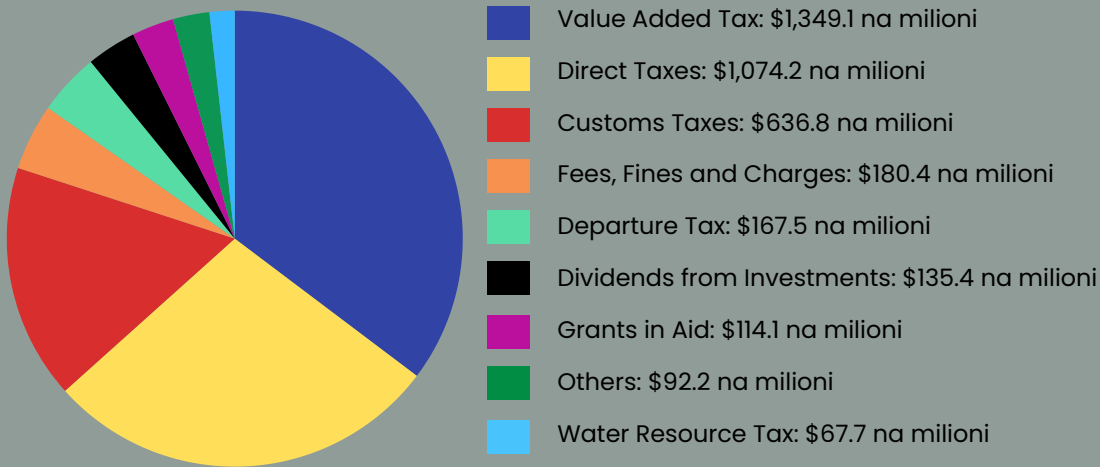
VEIWEKANI VURAVURA

BULA VINAKA TAUWEKANI

iTuvatuva ni ilavo e namaki me Rawati ena Yabaki Vakailavo 2026–2027

**NA MATANITU ENA KUMUNA: \$3,824.3 NA MILIONI MAI NA
IVAKACAVACAVA**

iWali me walia na leqa ena Tubu ni isau ni Waiwai

Tabana ni Livaliva (EFL)

- Ena lutu na saumi vakacavacava ni waiwai na diesel (20 na sede dua na lita) kei na waiwai bibi (12 na sede dua na lita) ka a tekivu mai na 1 Epereli ki na 31 ni Jiulai 2026 me yacova na i ka 31 ni Okotova 2026. Na levu ni ilavo ena sega ni rawata mai na matanitu e rauta ni \$13.8 na milioni.
- Ena tubu na isau ni livaliva e EFL ena kena vakayagataki e dua na sausaumi vakalekaleka me baleta na isau ni waiwai, ka tautauvata kei na 5.91 na sede ena dua na kilowatt-ava (kWh), ka tekivu vakayagataki ena 26 ni Me 2026.

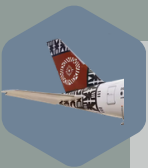
Kabani ni Basi

- Ena lutu na saumi vakacavacava ena waiwai ni diesel ka a tekivu mai na 1 Epereli ki na 31 Julai 2026 me sa yacova na 31 Okotova 2026.
- Ena tubu na ivodovodo ni basi – A tubu vakalailai kina 10% na ivodovodo ni basi mai na 1 Epereli ki na 25 Me 2026, ka sauma taucoko na Matanitu. Ni oti na vakadidiketaki ni ivodovodo ka qarava na Matabose ni iSau (FCCC), sa tekivu ena 26 ni Me 2026 na 22.5% na tubu ni ivodovodo, ka sauma taucoko tale ga na Matanitu ena dua na isau e rauta ni \$20.0 na milioni.

Veivuke vei ira na Vuvale e Lailai na Nodra Rawaka Vakailavo kei na Veivuvale era Gadreva Vakalevu na Veivuke

- Sa tosoya cake na Matanitu kina 50% na ilavo ni veivuke vakailavo vei ira na ciqoma vei qaravi ni bula raraba, mai na 1 ni Me ki na 31 ni Jiulai 2026.
- Sa sauma taucoko na Matanitu na sausaumi vou ni waiwai e 5.91 na sede ena dua na uniti ni livaliva vei ira na vuvale era rawata e lailai mai na \$30,000 ena dua na yabaki, kei na bisinisi lalai e lailai mai na \$30,000 na nodra ilavo ni volivolitaki ena dua na yabaki. Na isau taucoko ni veivuke oqo e rauta ni \$0.3 na milioni ena vakayagataki ena loma ni dua ga na vula.

Fiji Airways

- Sa vakabalavutaki na gauna e rawa ni vakayagataki kina na “loss carry forward” me baleta na vakacavacava, vei ira na kabani ni veivukayaki e maliwalala mai na 8 ki na 15 na yabaki.
- Sa vakabalavutaki me yacova na 31 ni Jiulai 2027 na vakadewataki ni kena vakayagataki na isau vou ni laiseni ka rauta ni \$10.0 na milioni na i lavo bula vei Fiji Airways.
- Ena yabaki vakailavo 2026–2027, ena vakarautaka tale na Matanitu e dua na ivakadei vakamatani (Government Guarantee) ni \$200.0 na milioni me tokoni kina na Fiji Airways.

Vakacavacava ena Vei qaravi ni Tabana ni Saravanua

- Na 5% na iVakacavacava ena Vei qaravi ni Tabana ni Saravanua ena vakayagataki vei ira kece na hotela kei na dauvakalele ni saravanua (tour operators) era rawata mai na ilavo ni bisinisi e \$2.0 na milioni se sivia ena dua na yabaki, ka tekivu ena 1 Seviteba 2026. E namaki me kumuna kina na Matanitu e rauta ni \$70.0 na milioni, ka na vakayagataki me tokoni kina na Fiji Airways.

Vakabalavutaki ni Lutu ni iVakacavacava ni Waiwai vei ira na Kabani ni Vakavure Livaliva

- Sa vakabalavutaki na vakalailaitaki ni vakacavacava ena waiwai na diesel, ka soli taumada vei ira na tabana ni veisokoyaki, dauvakalele basi, kei na EFL, me rawa tale ga nira vakayagataka na tabana ni i buliyaya, kelikeli, kei na otela era vakayagataka na diesel me vakavure livaliva, mai na 1 ni Jiulai ki na 31 ni Okotova 2026.

Veivakauqeti vei ira na Tabana Taudaku ni Matanitu

Lavo Musuki Ena FNPF

Sa vakalailaitaki na iwiliwili ni sausaumi ni dauveivakacacakakataki kina FNPF mai na 10% ki na 8%, ka tekivu ena 1 Okosita 2026 me yacova na 31 Julai 2027. O ira na dauveivakacacakakataki era digitaka mera sauma sivia na 8% (me yacova ni 10%) era na rawa ni vakayagataka e dua na 150% na lutu ni vakacavacava (tax deduction) ena ilavo e saumi sivia.

Vakatoroicaketaki ni Bisinisi Vakaitaukei

Na kabani e 30% se sivia na kena taukeni vaka-iTaukei, ka vakaduria e dua na bisinisi ena saravanua vakaitikitiko (eco-tourism), itovo vakavanua, droini kei na vakavovotu eso, ena rawa ni vakacegui mai na saumi vakacavacava (7 na yabaki kevaka e vakailavotaka na \$5.0–\$10.0 na milioni, kei na 13 na yabaki kevaka e sivia na \$10.0 na milioni).

Veivakauqeti ena Veivakailavotaki Vakaveiwekani (Peer-to-Peer Lending) kei na Veivakailavotaki Mai na Lewevuqa (Equity Crowdfunding)

- Ena soli e 5 na yabaki me vakacegu mai na saumi vakacavacava vei ira na dauveiqaravi ni P2PL kei na ECF era vakadonui, me vakauqeta na veisau vou kei na bulibuli vou ena tabana ni vakailavo.
- Ena soli na galala mai na saumi ivakacavacava ni ilavo ni rawati (income tax exemption) ena ilavo e rawati mai na veivakailavotaki e yacova na \$200,000 ena dua na yabaki, ka caka ena P2PL era laiseni.
- Na veivakacegui mai na saumi vakacavacava (tax-free treatment) ena vakalevutaki me oka kina na isoqosoqo ni dauvakailavotaki lelevu (institutional investors) era vakaitavi ena P2PL kei na ECF era vakadonui.
- Ena soli na galala mai na Capital Gains Tax vei ira era vakailavotaka na nodra ilavo ena ECF era vakadonui, kei na veivakailavotaki e okati ena “Innovation Hub Framework”.

Tara Vou ni Taze ni Maroroi Waiwai kei na Kasi

- Sa vakabalavutaki na lutu mai na 20% na *accelerated depreciation allowance* me oka tale ga kina na kena tara na taze vou ni maroroi ni waiwai kei na kasi.

Valenisusu Manumanu kei na Veiqaravi Vakavuniwai vei Ira na Manumanu

- Na bisinisi e vakailavotaka na valenisusumanumanu, veiqaravi vakavuniwai ni manumanu, se vanua ni maroroi ni manumanu, ena rawa ni vakacegui mai na saumi vakacavacava: 5 na yabaki ena vakailavotaki ni \$100,000 ki na \$250,000; 7 na yabaki ena vakailavotaki ni \$250,000 ki na \$1.0 na milioni; 13 na yabaki ena vakailavotaki e sivia na \$1.0 na milioni.
- Ena soli e dua na 200% na vakalailaitaki ni vakacavacava ena ilavo e soli me veivuke (donation) vei ira na isoqosoqo sa vakadonui e qarava na bula vinaka ni manumanu, oka kina na veiqaravi vakavuniwai ni manumanu, me vakauqeta na tokoni ni tabana ni bisinisi kei na lewenivanua.

Vale ni Buli Simele Vou

Ena soli e dua na 13 na yabaki ni vakacegu mai na saumi vakacavacava vei ira era vakaduria e dua na vale ni buli simele vou, ka vakailavotaka e lailai sara na \$20.0 na milioni.

Vale ni Varo Kau (Mahogany) Vou

Na bisinisi sa tu rawa e vakailavotaka na \$5.0 na milioni se sivia ena kena tauyavutaki e dua na valenivaro mahogany vou, ena rawa ni vakacegui mai na saumi vakacavacava me 5 na yabaki.

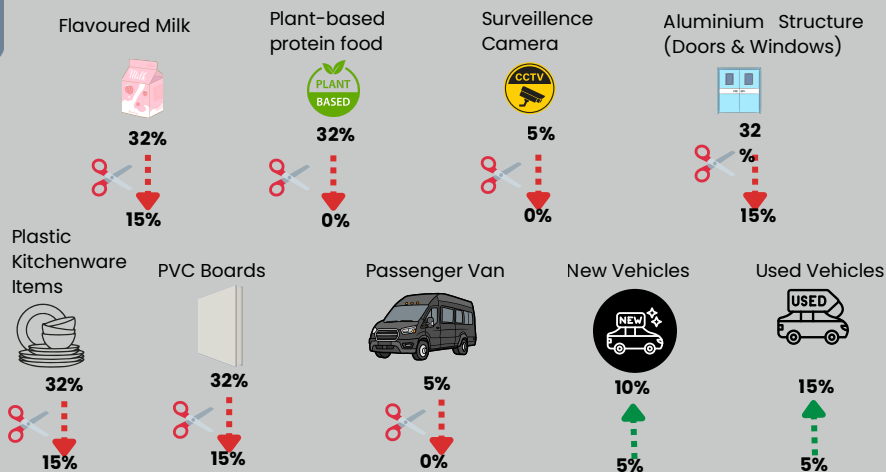

Veivakauqeti ena Vakatorocaketaki ni Qito

- Ena soli e 150% na lutu ni saumi vakacavacava vei ira era vakaitavi ena tara na vale vou ni qito, oka kina na vale ni vakaukaua yago kei na so tale na veika tale eso me baleta na vakatorocaketaki ni qito.
- Ena soli e 200% na lutu ni saumi ni vakacavacava vei ira na dauveivuke vakailavo na Bula FC, me tautauvata kei na veivakauqeti e soli vei Fijian Drua.
- Sa vakalailaitaki na yalayala ni ilavo ni veivuke ki na \$100,000, me rawa ni soli na galala ina veibisinisi mera vakaitavi ka tokona na vakatorocaketaki ni qito.

Vakalailaitaki ni isau ni Vakacavacava

Tabana e Yadrava na isau ni Yaya

- Vakarautaki e dua na ituvatuva ni vei qaravi me taqomaka na veitabana ni buliyaya me na dusimaka na vakatulewataki ni isau ena gauna mai muri.
- Vakadidike rabailevu me baleta na vakalailaitaki ni iyaya e volitaki.
- Vaqaqacotaki na yadravi ni isau na kena raici voleka na isau ni iyaya me vakadeitaki kina na vakamuri ni lawa kei na ivakarau ni vakatulewa.

Vaqaqacotaki na Vakatorocaketaki ni Kilaka Vakacakacaka kei na Vuli ni Tamata Cakacaka

Veisau ni iTuvatuva ni 1% na ilavo lavaki e FNU (a kilai taumada me NTPC)

- iTuvatuva ni Veivuke ni Vakavulici – sa vakalevutaki mai na 0.1% ki na 0.5%, ka tekivu vakayagataki ena 1 Janueri 2027.
- Accident Compensation Commission Fiji (ACCF) – 0.4%
- Koronivuli ni Veivakarautaki vei ira na Vakailesilesi Vakamatanitu (FLIPS) – 0.1%

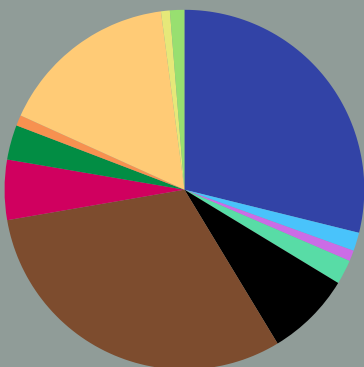

Koronivuli Vou

Ena soli na veivuke ni vakailavotaki (investment allowance) me tokoni kina na tauyavutaki ni veikoronivuli vou kei na veivanua ni vulici vou.

iTuvatuva ni ilavo e namaki me Vakayagataki ena Yabaki Vakailavo 2026–2027

NA MATANITU ENA VAKAYAGATAKA: \$4,869.8 BILIONI

	Established Staff: \$1,249.3 na milioni
	Wage Earners: \$71.9 na milioni
	Travel and Communications: \$41.9 na milioni
	Maintenance and Operations: \$95.2 na milioni
	Purchase of Goods & Services: \$331.2 na milioni
	Operating Grants & Transfers: \$1,340.0 na milioni
	Special Expenditures: \$233.9 na milioni
	Capital Construction: \$135.4 na milioni
	Capital Purchase: \$41.2 na milioni
	Capital Grants & Transfers: \$699.0 na milioni
	Finance Chargers on Public Debt: \$56.3 na milioni
	Pension, Gratuities & Compassionate Allowance: \$34.4 na milioni

Wasewase ni iLavo ena

FY2025-2026 iLavo Vakacaca (Milioni)

Valenivolavola ni
Peresitedi

\$4.4

\$4.1

Tabacakacaka ni iLavo

\$76.2

\$70.4

Tabacakacaka ni Veivakacakakataka,
Rawa Cakacaka kei na Veiwekani ena
vanua ni cakacaka Tabana Tuvakaikoya

\$24.7

\$14.9

\$103.2

\$108.0

Valenivolavola ni
Paraminisita

\$8.7

\$9.7

Tabacakacaka iTaukei

\$33.5

\$33.1

Tabacakacaka ni Vanuatani
kei na Veivoli

\$57.9

\$56.6

Tabacakacaka ni Veikabula
kei na Draki Veisau

\$10.8

\$10.6

Valenivolavola ni
Vunilawa

\$9.5

\$9.9

Tabacakacaka ni Taqomaki ni
Vanua kei na Sotia luvaisulu

\$20.3

\$20.1

Tabacakacaka ni Navunavuci,
Vakatorocaketaki ni vanua kei na iWiliwili

\$14.6

\$25.6

Tabacakacaka ni Vuli

\$675.4

\$708.3

Tabacakacaka ni
Veivakavaletaki

\$29.8

\$25.6

Tabacakacaka ni Bula kei na
Veiqaravi Vakavalenibula

\$465.6

\$476.9

Tabacakacaka ni Marama,
Gone kei na taqomaki ni
Bula Raraba

\$231.9

\$211.4

Tabacakacaka ni Qito
kei na Tabagone

\$22.7

\$23.1

Tabacakacaka ni Teitei,
Salaniwai kei na Suka

\$214.4

\$221.0

Tabacakacaka ni Qoliqoli

\$24.6

\$28.4

Tabacakacaka ni
Veikau

\$24.8

\$25.7

Tabacakacaka ni Qele kei na
iYautalei ena iyaubula

\$38.6

\$37.1

Dui Tabana ni Matanitu

FY2026-2027 (Milioni)

Tabacakaca ni iTukutuku

\$16.5 \$12.0

Matabose Tuvaikoya

\$41.0 \$41.9

Tabacakacaka ni Lawa

\$9.3 \$8.1

Tabacakacaka ni Veiqaravi Vakamatanitu

\$4.2 \$3.9

Tabacakacaka ni Curuvana

\$17.8 \$14.8

Tabana ni Veivakadodonutaki

\$62.5 \$64.7

Tabacakacaka ni Ovisa kei na sala ni veitalanoa

\$37.3 \$34.2

Tabacakacaka ni Veivakatorocaketaki taudaku ni Tauni kei na Veivanuani kei na Yadravi Matua ni Leqa tubukoso

\$39.4 \$35.4

Tabacakacaka ni Kabani ni Matanitu

\$6.3 \$5.7

Tabana ni Mataivalu

\$167.4 \$152.6

Tabana ni Ovisa

\$239.4 \$226.5

Tabacakacaka ni Matai, iTukutuku ni Draki kei na Veivakaleleci

\$844.5 \$820.8

Unallocable: \$1,180.7 na milioni

Veiqaravi tale eso

\$509.2 \$550.0

Saumi ni Dinau ni Matanitu

\$538.3 \$596.3

Peniseni, votavota ni veiqaravi

\$38.4 \$34.4

Tabacakacaka ni Veivoli kei na Taraicake ni Bisinisi

\$41.5 \$27.3

Tabacakacaka ni Veimatatamata eso

\$14.6 \$15.2

Tabacakacaka ni Buliyavu

\$31.9 \$29.5

Tabacakacaka ni Saravanua kei na Veivukayaki

\$82.7 \$75.8

Vakadeitaki na Veikabibi me Vakailavotaki

Gaunisala, Wavu kei iKelekele ni waqa

Tabacakacaka ni Matai

E sa vakarautaki e \$820.8 na milioni ena iTuvatuva Vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabacakacaka ni Matai.

Matabose ni Veilakoyaki e Gaunisala

IEna Yabaki Vakailavo 2026–2027, e sa vakarautaki e \$369.8 na milioni me baleta na Matabose ni Veilakoyaki e Gaunisala.

\$118.2 na milioni

Vakavinakataki ni Gaunisala

\$76.6 na milioni

Vakavoutaki ni Gaunisala, tasili, veisautaki, tasili

\$14.9 na milioni

Valeniwawa Basi kei sala simede

\$25.8 na milioni

Vakavinakataki ni gaunisala ena veikoro, itikotiko kei na gaunisala ena taudaku ni koro lelevu

\$35.0 na milioni

Vakavoui ni Wavu kei na sosomitaki ni itatakoso

Vakatorocakitaki ni gaunisala ena taudaku ni tauni me baleta na draki veisau

E sa rawati talega e dua na iloloma vakailavo e \$6.5 na milioni me qaravi kina navakadidike ni kena rawa ni vakayacori na vakavinakataki ni gaunisala ena taudaku ni tauni.

Droinitaki kei na Tara ni Wavu

Sa cakacakavata tiko na Matanitu kei na ADB kei na World Bank ena veituvatuva bibi oqo:

Sosomitaki ni 4 na Wavu e :

- Lami
- Medraukutu
- Sabeto
- Viseisei

Droinitaki na 4 na wavu vou e:

- Sawani
- Namotomoto
- Lomolomo
- Labasa

Veivakatorocaketaki ni iKelekele ni waqa ena veiyanuyanu

- E sa vakarautaki e \$3.2 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me qaravi ka vakavinakataki kina na ikelekele ni waqa, kei na kena vakailavotaki na cakacaka ni droini kei na vakarautaki me baleta na kena tara na veikelekele vou ni waqa.

Wali na lewa ni osooso ni gaunisala

E sa vakarautaki e \$20.0 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na:

- Vakarabailevutaki: Ratu Dovi Road
- Sala vou: Extension Street
- Vakavinakataki ni gaunisala: Ratu Sukuna Road.

Tuvatuvaka ni Gaunisala ena veigauna mai muri: Vakadidiketaki na veika e rawa ni qaravi kei na droini

E sa vakarautaki e \$4.6 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na vakadidike ni kena rawa ni vakayacori kei na kena droini, me vakavinakataki kina na taladrodoro ni veitoloni e gaunisala kei na vakalekalekataka ni gauna ni veilakoyaki.

- Delainavesi i Vesari
- Veikoba i Laqere
- Princess Road
- Naisoso i Navutu

Gaunisala ena Taudaku ni Tauni

E sa cakacakavata na Matanitu Jaina ena dua na ituvatuva rauta na kena isau e \$300.0 na milioni me vakavinakataki kina e 82 na kilomita ni gaunisala ena taudaki ni tauni kei na kena tara e 22 na wavu vou, vakarawarawataka vei qaravi vei ira na 61 na koro kei na 15 na koronivuli ina makete, vei qaravi vakavuniwai kei na vuli.

Tabacakacaka ni Veivakatorocaketaki taudaku ni Tauni kei na Veiyanyanu kei na Yadravi Matua ni Leqa tubukoso.

Esa vakarautaki e \$ 35.4 na milioni ena yabaki vakailavo 2026 –2027 me tokoni kina na iyau ni vei qaravi bibi, oka kina na wai, na gaunisala, na wavu, na vei qaravi ni tiko savasava kei na veivakavaletaki ena taudaku ni tauni.

\$2.2 na milioni

vakavinakataki ni idrodoro ni leqa tubukoso

\$2.9 na milioni

Vei qaravi ena taudaku ni Tauni

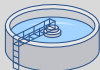
\$1.3 na milioni

Self-help Project Grants

Wai kei na Waiduka

E sa vakarautaki e \$290.6 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabana ni Wai e Viti (Water Authority of Fiji) me vakavinakataki kina na ivakarau ni vei qaravi me baleta na vakadrodoro ni wai kei na kena qaravi na waiduka.

Vakavinakataki na Vakadrodoro ni Wai: **\$81.4 na milioni**

Tara vou na siteseni ni vakadrodoro ni wai: **\$11.0 na milioni**

Tauyavutaki na *Regional Water Academy*: **\$10.0 na milioni**

Vakavinakataki ni Bula ni Wasawasa kei na Taqomaki ni Wai: **\$300.0 na milioni**

Vakatorocaketaki ni Vei qaravi ni Waiduka: **\$15.8 na milioni**

Valenivakasavasavataki Waiduka e Kinoya: **\$28.1 na milioni**

Bula kei na Veiqaravi Vakavalenibula

Tabacakacaka ni Bula kei na Veiqaravi Vakavalenibula

E vakarautaki e \$476.9 na milioni me baleta na Tabacakacaka ni Bula kei na Veiqaravi Valenibula. Na vakayagataki ni ilavo e okati kina:

- \$8.0 na milioni na kena Vakavoui ni Valenibula Levu na CWM
- \$36.9 na milioni na Veiqaravi ni Bula ena Veiyanyanu ni Pasifika.
- \$120.0 na milioni na Veidinadinati ni Veiqaravi ni Bula – na Matanitu kei na Valenibula Taudaku ni Matanitu.
- \$4.7 na milioni na veiqaravi ni vakasavasavataki ni ivi (kidney dialysis service).
- \$3.5 na milioni kina Valenibula o Sai Prema (Sai Prema Hospital).
- \$5.2 na milioni na vakavinakataki ni vale kei na iyau ni veiqaravi vakavalenibula, okati kina na
 - \$3.9 na milioni me baleta na veivalenibula ena veikoro lelevu kei na
 - \$1.3 na milioni me baleta na valenibula kei na valeniwai.

Vuli

E sa vakarautaki e \$708.3 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabacakacaka ni Vuli. Na vuli sega ni saumi e okati kina:

Sovanivuli :
\$3 na milioni

Paraimari: **\$30.3 na milioni**

Sekenidiri: **\$30.5 na milioni**

E tomani tiko na veivuke ni ivodovodo vei ira na gonevuli, ka okati kina:

Veivuke ni Vodovodo Vei Ira na Gonevuli kei na Veivuke Vei Ira na Veivakaleleci: **\$54 na milioni**

\$200 na Veivuke ni Iesu i Koronivuli : **\$40.0 na milioni**

Sikolasivi ni Vuli Torocake

E sa vakarautaki e \$160.0 na milioni ena Tabana ni Qaravi ni Sikolasivi kei na Dinau ni Vuli Torocake (TSLs) ena yabaki vakailavo 2026–2027 .

National Distinction Scholarship (Viti): **\$30.6 na milioni**

National Achievement Scholarship (Higher Education): **\$76.7 na milioni**

National Distinction Scholarship (Valagi): **\$11.7 na milioni**

Veivuke vei ira ena Taudaku ni taukei kei na Veiyanyanu Vuli Tara: **\$2.2 na milioni**

National Achievement Scholarship (Skills Qualification): **\$24.9 na milioni**

Veivuke ni Sotavi na Dredre **\$10.8 na milioni**

Taqomaki ni Bula Raraba

E sa vakarautaki e \$183.9 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na ituvatuva ni taqomaki ni bula raraba, ka okati kina na veika oqo:

iTuvatuva ni Veivuke
ni Vuvale : **\$38.3**
million

Veivuke Vakailavo vei ira
na vakaleqai vakayago :
\$18.5 milioni

Veivuke vakailavo ni
Taqomaki na Gone : **\$18.4 milioni**

Veivuke Vakailavo ni
iVodovodo : **\$22.0**
milioni

iTuvatuva ni
Peniseni : **\$86.2**
milioni

Veivuke vakailavo vei ira na
Marama Bukete taudaku ni
tauni : **\$0.5 million**

Peniseni na lewe
ni FNPF : **\$4.0**
milioni

Veivakavaletaki

iTuvatuva ni Veivakavaletaki

- \$10.0 na milioni me baleta na kena vakadonui vakalawa (formalisation) na ciqomi ni veitikotiko sega ni vakamatanitutaki
- \$1.3 na milioni me baleta na nodra vakaveitokoni na vuvale era sa toki kei na nodra vakavaletaki ena vanua vou.
- \$0.5 na milioni me baleta na ituvatuva ni Habitat for Humanity Greenfield.
- \$3.1 na milioni me baleta na iTuvatuva ni Veivukei ni Voli Vale Vou (First Home).

iTuvatuva me Tarovi na Kadivuka

- E sa vakarautaki e \$2.9 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 ena veivuke vakailavo me vakamatea ka tarova na kadivuka.

Taqomaki ni Vanua kei na Yadravi ni Lawa

Tabana ni Matanivalu

E sa vakarautaki e \$152.6 na milioni ena Tabana ni Mataivalu e Viti ena yabaki vakailavo 2026–2027, okati kina na veituvatuva vakailavo qo:

- \$1.5 na milioni me baleta na Veiqaravi ena noda wasawasa
- \$2.5 na milioni me baleta na tara ni Vale ni Maroroi ni iYaya ni Veivuke e Bayview Heights.

Tabana ni Ovisa

E sa vakarautaki e \$226.5 na milioni ena Tabana ni Ovisa ena yabaki vakailavo 2026–2027 me vakadeitaki kina na maroroi ni lawa kei na tataqomaki raraba.

- E sa vakarautaki tale ga e \$1.5 na milioni me baleta na yadravi kei na tarovi ni wainimate gaga vakatabui

iTuvatuva me Tarova ka Vakalailaitaka na Matedewa na HIV

E sa vakarautaki e \$11.9 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 ka \$5.4 na milioni na veivuke vakailavo e solia na Matanitu o Niusiladi me tokona na sasaga ni tarovi kei na qaravi ni matedewa na HIV.

Veitabana era vakayagataka na iYaubula

Tabani ni Teitei, Salaniwai kei na Suka

E sa vakarautaki e \$221.0 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabana ni teitei, Salaniwai kei na Suka, ena kena vakayacori na veituvatuva lelevu oqo:

Vakadidike ni Teitei kei na Veivakasalataki : **\$46.0 na milioni**

Vakayagataka ni Misini ena Teitei: **\$5.0 na milioni**

Komiti ni Vakayagataka Matau ni Qele: **\$6.9 na milioni**

Vakadidike ni Manumanu: **\$20.0 na milioni**

Matabose ni Volitaki ni iTei : **\$3.9 na milioni**

Koronivuli ni Teitei e Navuso kei Tutu: **\$3.3 na milioni**

Vakatorocaketaki ni Tabana ni Sucu kei na Lewu ni Manumanu : **\$6.0 milioni**

Veivuke ena Voli ni iVakabulabula ni qele kei na Wai ni Vakamatei ni Co **\$3.0 na milioni**

Sala ki na Teitei : **\$4.0 na milioni**

Parokaramu ni Tei ni Yaqona: **\$2.0 na milioni**

Vakavinakataka ni Veivale ni vakaisilesi: **\$1.8 na milioni**

iTuvatuva ni Tei ni Dalo : **\$1.0 na milioni**

Veisalaniwai

E sa vakarautaki e \$23.0 na milioni me baleta na kelikeli e uciwai kei na lewai matau ni salaniwai, ka okati kina

Matabose Salaniwai: **\$3.3 na milioni**

Vakavinakataka ni Sala ni Wai Kei na Tataqomaki Mai Na Waluvui: **\$3.2 na milioni**

Lewai Matau ni veisalaniwai: **\$2.0 na milioni**

Kelikeli ena vei Uciwai Lelevu: **\$5.5 na milioni**

Cakaaka ni tataqomaki ni veibaravi: **\$1.5 na milioni**

Salaniwai ena iteitei : **\$1.5 na milioni**

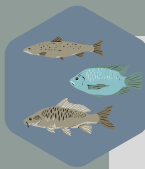
iTuvatuva ni tarovi ni Ualuvu e Nadi : **\$3.0 na milioni**

Suka

E sa vakarautaki e \$96.3 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me tokoni kina na Tabana ni suka ena kena vakayacori na veituvatuva oqo:

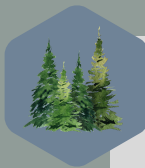
- iSau ni Veivakacokotaki ni Qele ni Suka: **\$41.6 na milioni**
- Veivuke ena veitabana ni Suka ena kena ivakarau oqo: Veivuke ni iVakabulabula ni qele, Veivuke ni Veivakauqeti ni Suka (Cartage Subsidy), iTuvatuva ni gaunisala ena vanua ni teitei dovu, kei na Veivuke vakailavo ni Tei Dovu: **\$29.7 na milioni**.
- Saumi ni Dinau (Loan Repayments): **\$18.0 na milioni**.

Tabani ni Qoliqoli

E sa vakarautaki e \$28.4 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabacakacaka ni Qoliqoli, okati kina eso na ituvatuva bibi qo:

- Taraicake ni Vakailalesilesi kei na Veivale ni veiqaravi ni vakailalesilesi: **\$2.0 na milioni**
- ilavo ni Vakatorocaketaki ni Tuna (Tuna Development Fund): **\$5.0 na milioni**
- Tara na Siteseni ni Qoliqoli e Koro: **\$0.7 na milioni**
- Kena tauyavutaki na Siteseni ni Qoliqoli e Matakunea: **\$0.3 na milioni**
- Veivuke Vakailavo ena Vakatorocaketaki ni Qoli ena iWalewale Vakabisinisi: **\$0.7 na milioni.**

Tabana ni Veikau

E sa vakarautaki e \$25.7 na milioni ena yabaki vakailavo 2026–2027 me baleta na Tabacakacaka ni Veikau me tokoni kina na veicakacaka qo:

Veivuke Vakailavo ni
Paini ena me bisinisitaki:
\$2.5 na milioni

Matabose ni
Paini e Viti:
**\$3.7 na
milioni**

Vakatorocaketaki ni
Paini ena Veivanuyanu:
\$1.5 na milioni

Vaqaqacotaki ni Veikorokoro Vakaviti

Tabacakacaka ni iTaukei

E sa vakarautaki e \$33.1 na milioni me baleta na Tabacakacaka iTaukei ena yabaki vakailavo 2026–2027.

- ilavo ni Veiqaravi ni vei Matabose ni Yasana: **\$7.2 na milioni**
- Veivuke Vakailavo ni Matabose ni Veika Vakaitaukei: **\$3.2 na milioni**
- ilavo ni nodra tokoni na iTaukei ni Yaubula: **\$3.8 na milioni**
- ilavo ni Veivukei vei ira na Turaga–Ni–Koro : **\$2.8 na milioni**
- ilavo ni Veivukei vei ira na Mata ni Tikina: **\$0.6 na milioni**
- iTuvatuva ni Vakavinakataki ni Koro: **\$1.3 na milioni**
- Veivuke vakailavo ena Koronivuli ni Veivakarautaki e Nadave (CATD): **\$2.9 na milioni**

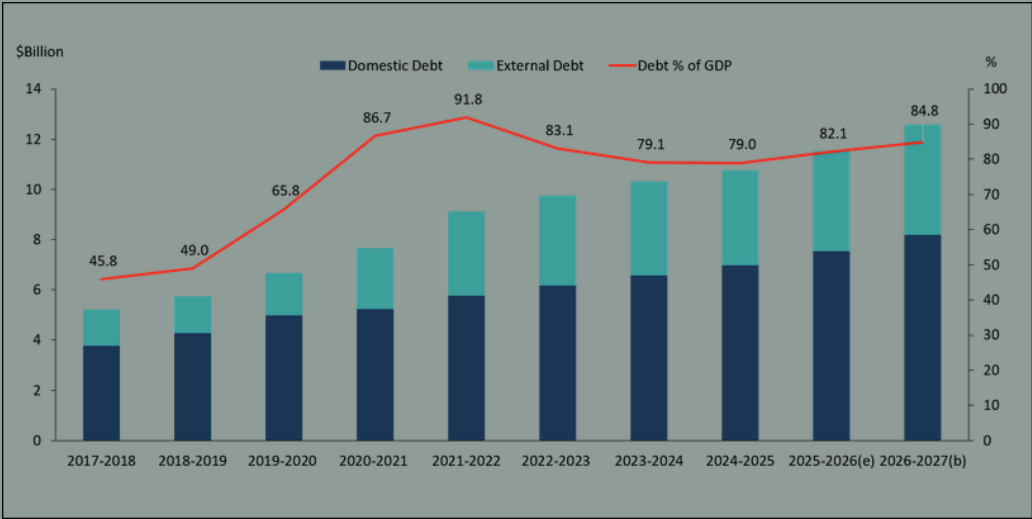

Veimata Tamata eso

E sa votai e \$15.2 na milioni me baleta na Tabacakacaka ni Veimata tamata e Viti.

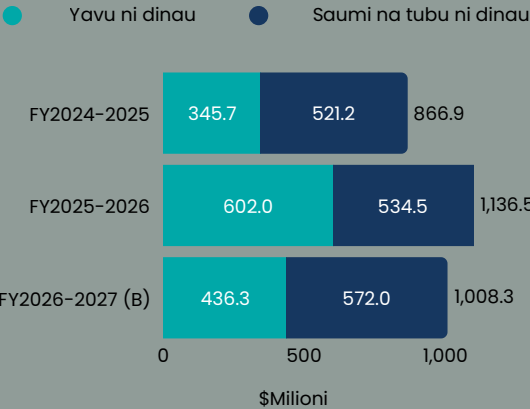
Dinau ni Matanitu

Mai na Jiulai 2025, na levu ni dinau ni matanitu e tiko ina \$10.8 na bilioni (79.0 pasede ni GDP) e namaki me na tubu kina \$11.5 na bilioni (82.1 na pasede ni GDP) ena Jiulai 2026. Mai na levu ni dinau oqo, e 65.3 na pasede e tauri ga ena noda vanua ka 34.7 na pasede ena taudaku ni noda vanua. E namaki tiko ni na tubu cake na dinau ni matanitu ki na \$12.6 na milioni (84.8 na pasede ni GDP) ena Jiulai 2027.

Saumi ni Dinau

Saumi dinau e oka kina na saumi lesu ni yavu ni dinau kei na saumi ni tubu.

iLavo e rawati mai

Ena Epereli 2026, na levu taucoko ni ilavo e rawati mai e yacova na \$1.8 na bilioni, se 12.6% ni GDP ka wasei vakaoqo:

 iWiliwili Taucoko ni Veivakadeitaki Vakamatanitu: **\$1,131.5 na milioni**

 Wiliwili Taucoko ni Veika tale eso e Rawati mai: **\$586.6 na milioni**

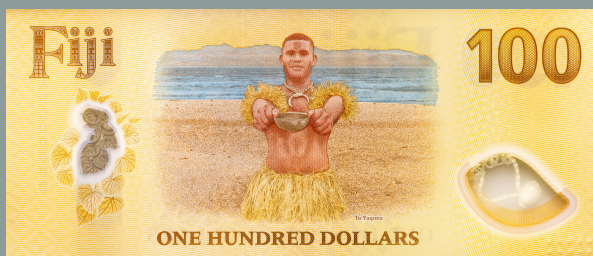
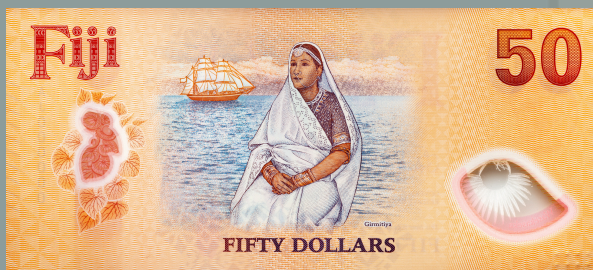
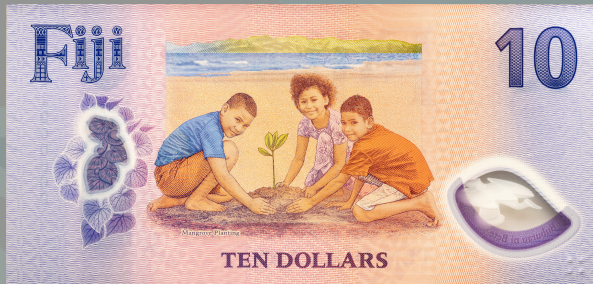
 iWiliwili Taucoko ni iLavo e rawati mai ka sega ni Vakamatatataki: **\$53.8 na milioni**

iTuvatuva ni Vakailavo

\$Milioni	2026–2027	2027–2028	2028–2029
ilavo ni matanitu	3,824.3	3,959.9	4,151.2
Pasede ni GDP	25.8	25.3	25.1
Vakacavacava	3,306.1	3,508.2	3,685.9
Sega ni vakacavacava	518.1	451.7	465.3
Levu ni Lavo me Vakayagataki	4,869.8	4,970.7	5,134.7
Pasede ni GDP	32.8	31.8	31.1
ilavo e vo ni veibokoci na dinau	-1,045.5	-1,010.8	-983.5
Pasede ni GDP	-7.0	-6.5	-6.0
Levu ni Dinau	12,583.8	13,594.7	14,578.2
Pasede ni GDP	84.8	86.9	88.3
GDP ena isau ni Makete	14,833.5	15,649.3	16,510.1

Ririko

iRairai ni iFuvatuva vakailavo mai na pasede ni GDP	iTagede Ceere(>1%)		Ririko ni vakaleqai ni iLavo ni Matanitu, iYau kei na Dinau ni Matanitu, Cakaacavata ni Matanitu kei Taudaku ni matanitu, kei na Ririko ni vakaleqai ni Veika e Wavoliti keda	Kabani ni Matanitu
	Vakarauata >0.2%<1%		iLavo ni Matanitu e Vakaturi	
	iTagede e ra (<0.2%)			
	Vakaiyalayala (>10%)	Rawa ni yaco (10%)<50%)	Rawa ni yaco vakalevu (>50%)	
	Lialiaci			

iTuvatuva Vaka iLavo 2026-2027: